

ประเภทของระบบสารสนเทศ

ผศ.กมลรัตน์ สมใจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์

MIS
4132101

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถอธิบายโครงสร้างของระบบสารสนเทศได้
- ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของระบบสารสนเทศได้
- ผู้เรียนสามารถอธิบายระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารได้
- ผู้เรียนสามารถอธิบายระบบสารสนเทศสำหรับกลุ่มบุคคลในการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ และปัญญาประดิษฐ์ได้

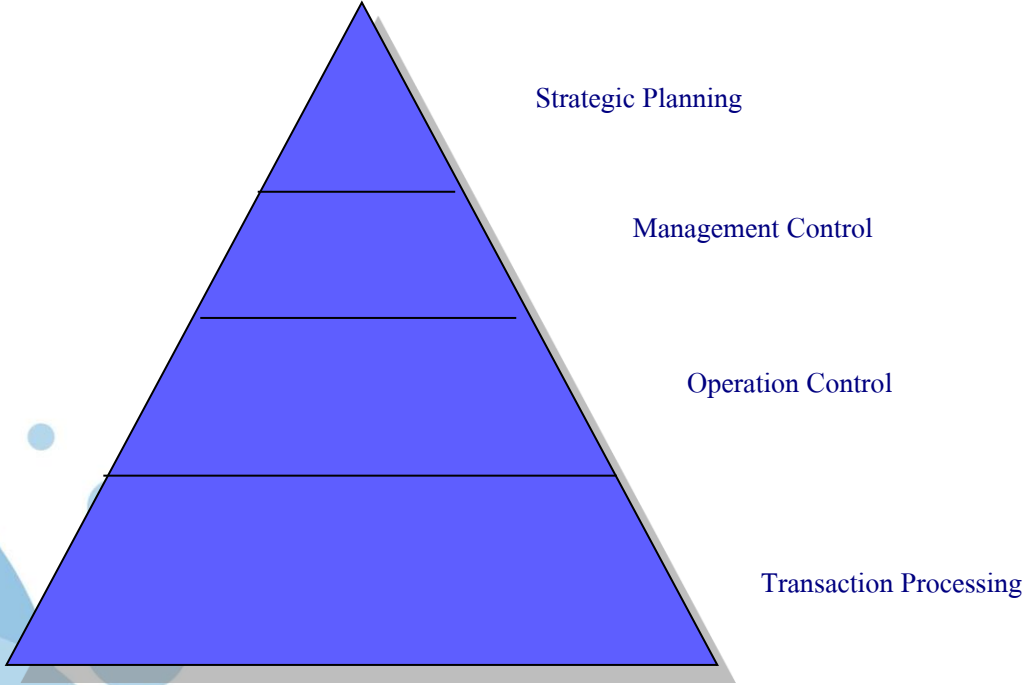

- โครงสร้างของระบบสารสนเทศ
- ประเภทของระบบสารสนเทศ
- ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร
- ระบบสารสนเทศสำหรับกลุ่มบุคคลในการตัดสินใจ
- ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์
- ปัญญาประดิษฐ์
- ระบบผู้เชี่ยวชาญ
- **Neural Networks**
- **Genetic Algorithm**
- บทสรุป

2.1 โครงสร้างของระบบสารสนเทศ

- ระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มักจะมีโครงสร้างคล้ายรูปพีระมิด

2.2 ประเภทของระบบสารสนเทศ

- จัดแบ่งตามวิธีการได้มาของสารสนเทศ
  - สารสนเทศแบบเป็นทางการ จะเป็นสารสนเทศที่ได้มาด้วยวิธีการแบบมีแบบแผนและเป็นทางการ
  - สารสนเทศแบบไม่เป็นทางการ เป็นสารสนเทศที่ได้มาด้วยวิธีการที่ไม่มีรูปแบบไม่มีแบบแผนที่แน่นอน เช่น ความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ ข่าวลือ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

- จัดแบ่งตามแหล่งที่ได้มาของสารสนเทศ
  - สารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นสารสนเทศจากภายนอกองค์กร และมีผลกระทบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร เช่น ข้อมูลลูกค้า แนวโน้มตลาด เป็นต้น
  - สารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายใน เป็นสารสนเทศที่เกิดขึ้นจากภายในองค์กรทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน เช่น ลูกจ้าง เครื่องจักร วัตถุดิบ แรงงานสัมพันธ์ เป็นต้น

- จัดแบ่งตามกรอบของเวลา

- สารสนเทศที่เป็นประวัติศาสตร์ เป็นสารสนเทศที่เกิดขึ้นในอดีต
- สารสนเทศเพื่อการวางแผน เป็นสารสนเทศที่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น แผนงานงบประมาณ
- สารสนเทศเพื่อการควบคุม เป็นสารสนเทศที่แสดงถึงสิ่งที่กำลังดำเนินงานอยู่โดยเปรียบเทียบกับ สารสนเทศเพื่อการวางแผน ผู้บริหารจะใช้ในการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนงาน

- จัดแบ่งตามวิธีการประมวลผลที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์
  - การประมวลผลแบบกลุ่มก้อน (Batch Processing System)
  - ประมวลผลแบบ (Interactive)โต้ตอบ เป็นการประมวลผลที่มีปฏิริยาโต้ตอบกันระหว่างคนกับ คอมพิวเตอร์ เช่น งานออกบิลขณะที่ยื่นรหัสข้อมูลลูกค้าที่มีใบสั่งซื้อเข้ามา เครื่องจะโต้ตอบโดยแสดงชื่อที่อยู่และยอดเงินค้างชำระออกมาทางจอภาพทันที
  - การประมวลผลแบบทันที (On Line Processing System) เป็นการประมวลผลที่กระทำทันทีที่รับข้อมูลมา เช่น การเบิกเงินจากตู้ ATM

- จัดแบ่งตามโครงสร้างขององค์กร
  - ระบบสารสนเทศของหน่วยงานย่อย หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ออกมาสำหรับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งขององค์กร
  - ระบบสารสนเทศของทั้งองค์กร หมายถึง ระบบสารสนเทศของหน่วยงานที่การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นทั้งหมดในองค์กร
  - ระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กร หมายถึง เป็นระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับองค์กรอื่นๆ ภายนอกตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป

จัดแบ่งตามหน้าที่ขององค์กร (Classification by Functional Area)

- ฝ่ายการตลาด
- ฝ่ายการผลิต
- ฝ่ายการสนับสนุน
- ฝ่ายการเงินและบัญชี
- ฝ่ายการประมวลผล
- ฝ่ายบริหารระดับสูง

ระบบย่อยที่แยกตามหน้าที่	การนำสารสนเทศไปใช้
ฝ่ายการตลาด	พยากรณ์การขาย วางแผนการขาย วิเคราะห์ลูกค้าและการขาย
ฝ่ายการผลิต	วางแผนการผลิต และจัดตารางการผลิต วิเคราะห์และควบคุมค่าใช้จ่าย
ฝ่ายการสนับสนุน	วางแผนและควบคุมการจัดซื้อ การคงคลัง และการจัดจำหน่าย
ฝ่ายงานบุคคล	วางแผนความต้องการบุคลากร วิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและอัตราเงินเดือน
ฝ่ายการเงินและบัญชี	วิเคราะห์ด้านการเงิน วิเคราะห์ค่าใช้จ่าย วางแผนความต้องการเงินทุน และการวัดรายได้
ฝ่ายการประมวลผล	วางแผนระบบสารสนเทศ วิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และประสิทธิผล
ฝ่ายบริหารระดับสูง	วางแผนกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร

- จัดแบ่งตามการให้การสนับสนุนของระบบสารสนเทศ
  - ระบบสารสนเทศแบบประมวลผลรายการ (Transaction Processing System)
  - ระบบสารสนเทศแบบรายงานเพื่อการจัดการ (Management Reporting System)
  - ระบบสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System)

ลักษณะการตัดสินใจ

การตัดสินใจแบบไม่มี
โครงสร้าง

การตัดสินใจแบบ
กึ่งมีโครงสร้าง

การตัดสินใจแบบมี
โครงสร้าง

ลักษณะสารสนเทศ

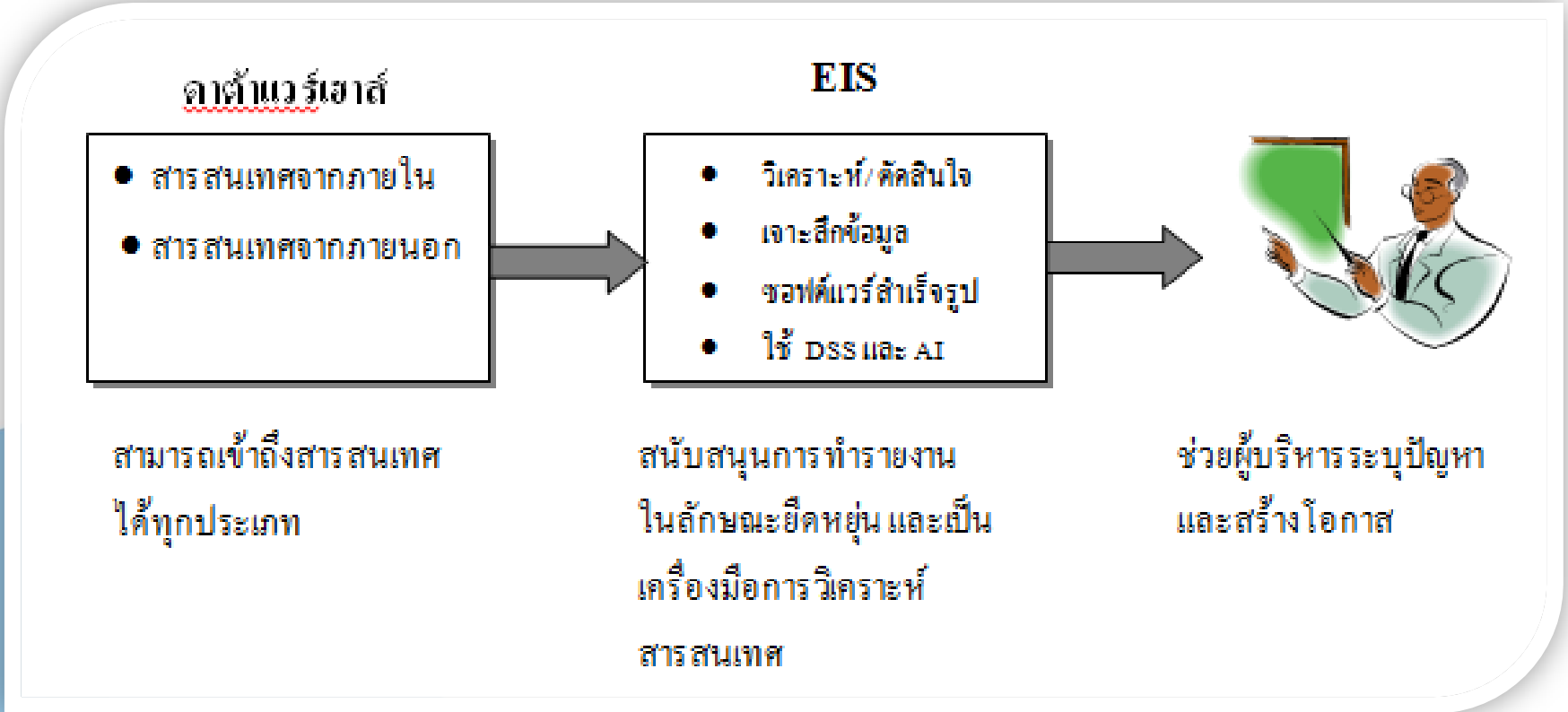
- ไม่ได้กำหนดล่วงหน้า
  - นำเสนอแบบสรุป
  - เกิดขึ้นไม่บ่อย
  - มองในอนาคต
  - แหล่งข้อมูลภายนอก
  - ขอบเขตกว้าง
- กำหนดล่วงหน้า
  - มีรายละเอียดมาก
  - เกิดขึ้นประจำ
  - ข้อมูลในอดีต
  - แหล่งข้อมูลภายใน
  - ขอบเขตแคบชัดเจน

2.3 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Information Systems , EIS)

- ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร เป็นระบบสารสนเทศประเภทหนึ่งของ DSS ที่สนับสนุนการทำงานของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งหน้าที่ของ EIS มีดังนี้
  - ช่วยในการวางแผนกลยุทธ์โดยประเมินและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งทดสอบว่ากลยุทธ์ที่กำหนดได้ผลหรือไม่
  - ช่วยในการควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) ซึ่งเกี่ยวกับการติดตามและการจัดการปฏิบัติขององค์การ โดยการสร้างกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
  - การสร้างเครือข่าย (Networks) เครือข่ายในที่นี้ หมายถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันในการบรรลุจุดมุ่งหมาย
  - ช่วยในการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ระบบยังสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับคู่แข่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ
  - ช่วยในการจัดการกับวิกฤต (Crisis management) แม้ว่าหน่วยงานจะมีการวางแผนกลยุทธ์ดีเพียงไร แต่บางครั้งวิกฤตที่ไม่คาดคิดอาจเกิดขึ้นได้ การจัดการวิกฤตเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรง

2.3 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Information Systems , EIS)

ภาพแสดง ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร

● ความสามารถทั่วไปของ EIS

- การเข้าถึงดาต้าแวร์เฮาส์ (Data Warehouse) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ
- การใช้ความสามารถในการเจาะข้อมูล (Drill down)
  - EIS ประกอบด้วยการสรุปสารสนเทศเพื่อให้ผู้บริหารสามารถเจาะลึกเพื่อหาสารสนเทศในรายละเอียดอีกครั้ง
  - การเจาะข้อมูลหมายถึง ความสามารถในการให้รายละเอียดของสารสนเทศ
  - เช่น หากผู้บริหารสังเกตเห็นการลดลงของยอดขายในรายงานประจำสัปดาห์ผู้บริหารอาจต้องการดูรายละเอียดของยอดขายในแต่ละภาคเพื่อต้องการหาเหตุผล
- การนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่มีความยืดหยุ่น ที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า มีรูปแบบรายงานต่าง ๆ ให้เลือก
- สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ทุกประเภท ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
- มีการวิเคราะห์แนวโน้ม ทำให้ทราบแนวโน้มในอนาคต เช่น ยอดขายจะมีการเพิ่มขึ้นหรือไม่ ส่วนแบ่งการตลาดจะลดลงหรือไม่

2.4 ระบบสารสนเทศสำหรับกลุ่มบุคคลในการตัดสินใจ (Group Decision Support)

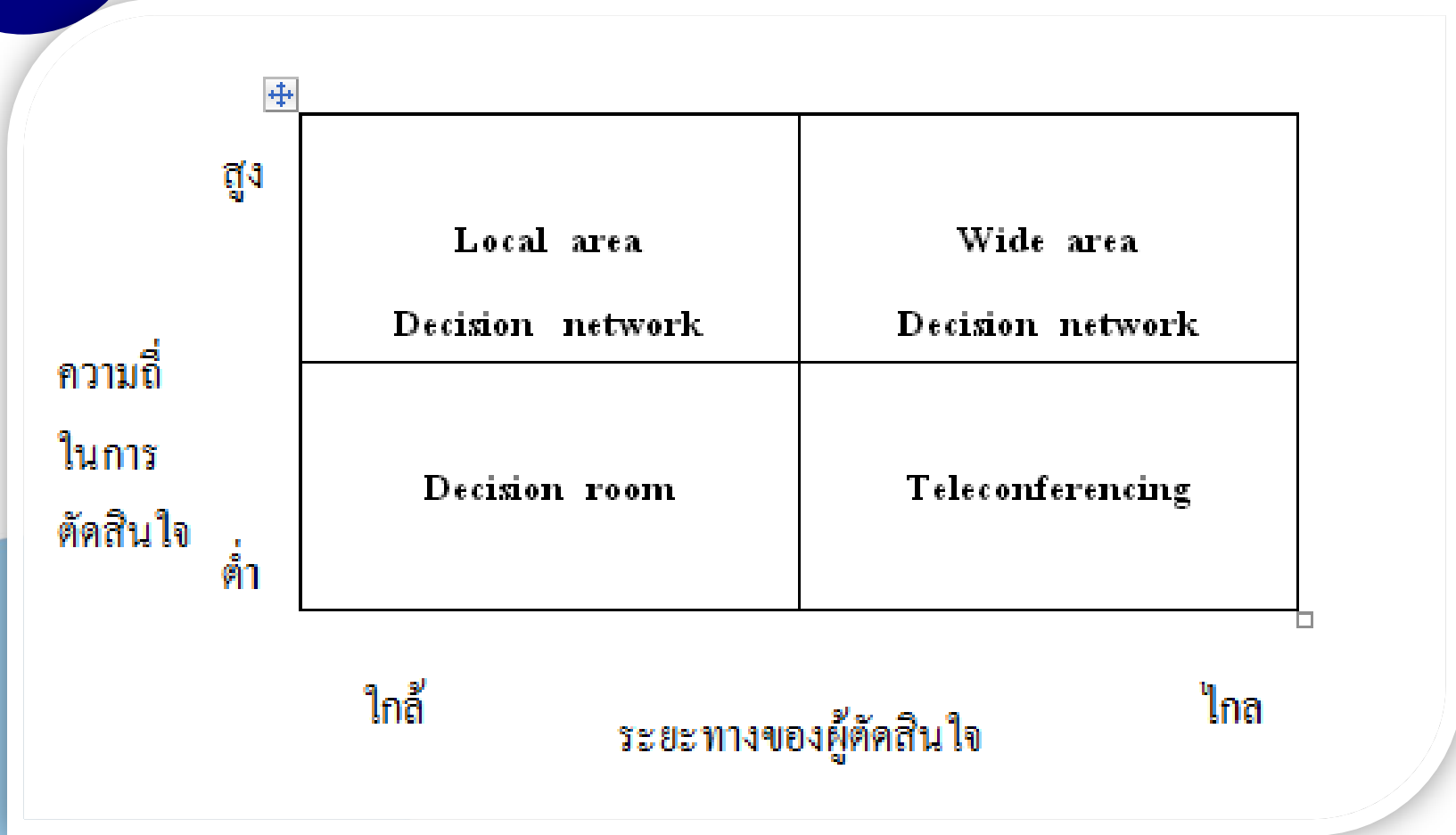

- **GDSS** เป็นระบบสารสนเทศประเภทหนึ่งของ **DSS** ซึ่งมีลักษณะเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะโต้ตอบได้ (**interactive**) ในการสนับสนุนแก้ปัญหาที่ไม่มีโครงสร้าง สำหรับผู้ตัดสินใจที่ทำงานกันเป็นกลุ่ม
- อาจใช้เครื่องมือที่เป็นซอฟต์แวร์เครือข่ายซึ่งซอฟต์แวร์นี้จะช่วยกลุ่มสมาชิกในการสร้างทางเลือก
- โดยสมาชิกในกลุ่มสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอผลงานร่วมกันเป็นการระดมสมอง
- เป้าหมายของ **GDSS** คือการปรับปรุงประสิทธิภาพการประชุมและการตัดสินใจ
- โดยใช้ให้กระบวนการการตัดสินใจรวดเร็วขึ้น หรือปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจหรือทั้งสองอย่าง

ประเภทของ GDSS

- แบบห้องการตัดสินใจ (Decision room)
  - เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ผู้ตัดสินใจอยู่ในห้องเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณเดียวกัน
  - จัดให้คนเหล่านี้มาอยู่รวมกันในห้องเดียวกัน
  - จะมีเครื่องมือเช่น จอภาพใหญ่ที่ใช้แสดงสารสนเทศต่าง ๆ และมีเครื่องคอมพิวเตอร์ประจำที่นั่งของผู้เข้าร่วมประชุม
- การตัดสินใจโดยใช้เครือข่ายวงแลน (Local Area Decision Network)
  - กลุ่มผู้ตัดสินใจอาศัยอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกันและต้องทำการตัดสินใจบ่อย ๆ
  - ส่วนประกอบเหมือนแบบแรก แต่จะมีกล้องวิดีโอเพื่อจะถ่ายภาพการอภิปรายของห้องหนึ่งและถ่ายทอดไปยังอีกห้องหนึ่ง
- การประชุมทางไกล (Teleconferencing)
  - เป็นการจัดประชุมทางไกล ในกรณีที่ไม่ได้มีการตัดสินใจบ่อยครั้ง และผู้ตัดสินใจอยู่ไกลกัน
- เครือข่ายการตัดสินใจแบบ WAN (Wide Area Decision Network)
  - เป็นเครือข่ายตัดสินใจในกรณีการตัดสินใจเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และผู้ตัดสินใจอยู่ห่างไกลสถานการณ์

• ภาพแสดงประเภทของระบบสารสนเทศสำหรับกลุ่มบุคคลในการตัดสินใจ

● ประโยชน์ของ GDSS

- ทำให้มีส่วนร่วมในการประชุมเพิ่มขึ้น ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถแสดงความคิดเห็นได้พร้อมกัน
- สร้างบรรยากาศของความร่วมมือ โดยข้อมูลจากผู้เข้าร่วมประชุมแสดงออกไป GDSS จะไม่เปิดเผยชื่อ
- การประเมินมีลักษณะเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้น (Evaluation Objectivity) การไม่เปิดเผยชื่อของผู้แสดงความคิดเห็น ทำให้การวิจารณ์เป็นไปโดยไม่มีอคติต่อแหล่งที่มาของข้อมูล
- ช่วยให้มีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภายนอกได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ลดปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการมีข้อมูลไม่ตรงกัน
- ผลของการประชุมมีการบันทึกไว้ และสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประชุมของชุดอื่นได้

2.5 ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System – GIS)

- GIS เป็น DSS ที่ออกแบบมาสำหรับสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ (Spatial information) ระบบ GIS เก็บและจัดการกับสารสนเทศที่เป็นแผนที่ดิจิทัล
- โดยแผนที่ดิจิทัลจะระบุถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ระบบ GIS จะมีประโยชน์ในการตัดสินใจถ้าผู้ใช้ต้องพิจารณาถึงการกระจายตัวของประชาชนหรือทรัพยากรตามลักษณะภูมิศาสตร์

MIS
4132101

2.6 ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI)

- คือ การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ให้มีพฤติกรรมเหมือนมนุษย์ โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้และความสามารถทางประสาทสัมผัส ซึ่งเรียนแบบการเรียนรู้และการตัดสินใจของมนุษย์ (Laudon & Laudon, 2001)
- หมายถึง การทำให้คอมพิวเตอร์สามารถคิดหาเหตุผลได้ เรียนรู้ได้ ทำงานได้เหมือนสมองมนุษย์ (ทักษิณา สนวนนท์, 2539:13)
- ปัญญาประดิษฐ์ เป็นสาขาหนึ่งของคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำคอมพิวเตอร์ทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มาใช้ ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถทำงานได้คล้ายกับมนุษย์ สามารถประมวลผลในลักษณะของการคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา

- **ลักษณะของความรู้ในปัญญาประดิษฐ์**
  - ควรเป็นความรู้ทั่วไปที่ไม่ระบุลักษณะเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรครอบคลุมไปถึงความรู้อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
  - ความรู้จะต้องเข้าใจง่าย สามารถเพิ่มเติมความรู้ได้ และสามารถแก้ไขปรับปรุงได้
  - ความรู้จะต้องอยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

ประเภทของ AI

- ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems) เป็นระบบการให้คำแนะนำในการจัดการปัญหา โดยอาศัยความรู้ของผู้เชี่ยวชาญที่โปรแกรมไว้
- Neural Networks เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถกระทำ หรือจำลองการทำงานของสมองมนุษย์ได้
- Genetic Algorithms ปัญญาประดิษฐ์ที่ช่วยในการสร้างทางเลือกจำนวนมากในการแก้ปัญหา รวมทั้งทางเลือกที่ดีที่สุด
- การประมวลภาษาทางธรรมชาติ (Natural Language Processing) เป็นการประมวลผลที่ทำให้คอมพิวเตอร์เข้าใจและโต้ตอบกับคำสั่ง หรือข้อความที่เป็นภาษา “ธรรมชาติ” ของมนุษย์
- ระบบการเรียนรู้ (Learning Systems) เป็นระบบที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิกริยากับสถานการณ์แวดล้อมได้

- ระบบการเรียนรู้ (Learning Systems) เป็นระบบที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์แวดล้อมได้
- ระบบการมองเห็น (Vision Systems) ระบบที่คอมพิวเตอร์สามารถบันทึกเก็บรักษาและจัดการกับภาษาที่มองเห็น หรือรูปภาพได้ เป็นการนำระบบนี้มาใช้ในการวิเคราะห์
- หุ่นยนต์ (Robotics) การพัฒนาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือเครื่องจักรกลให้ทำงานซึ่งมีลักษณะที่ต้องการความแม่นยำสูง หรือเป็นงานที่น่าเบื่อ หรือทำให้เกิดความเมื่อยล้าแก่มนุษย์

เปรียบเทียบปัญญาของมนุษย์และ AI

ลักษณะ	ปัญญามนุษย์	AI
▪ ความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัส (หู ตา จมูก การสัมผัส)	สูง	ต่ำ
▪ ความสามารถในการสร้างสรรค์และจินตนาการ	สูง	ต่ำ
▪ ความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์	สูง	ต่ำ
▪ ความสามารถในการปรับตัว	สูง	ต่ำ
▪ ความสามารถในการใช้สารสนเทศจากหลายแห่ง	สูง	สูง
▪ ความสามารถในการหาสารสนเทศ จำนวนมหาศาล จากแหล่งภายนอก	สูง	สูง
▪ ความสามารถในการคำนวณที่ซับซ้อน	ต่ำ	สูง
▪ ความสามารถในการโอนสารสนเทศ	ต่ำ	สูง
▪ ความสามารถในการคำนวณอย่างรวดเร็วและ ถูกต้อง	ต่ำ	สูง

2.7ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems – ES)

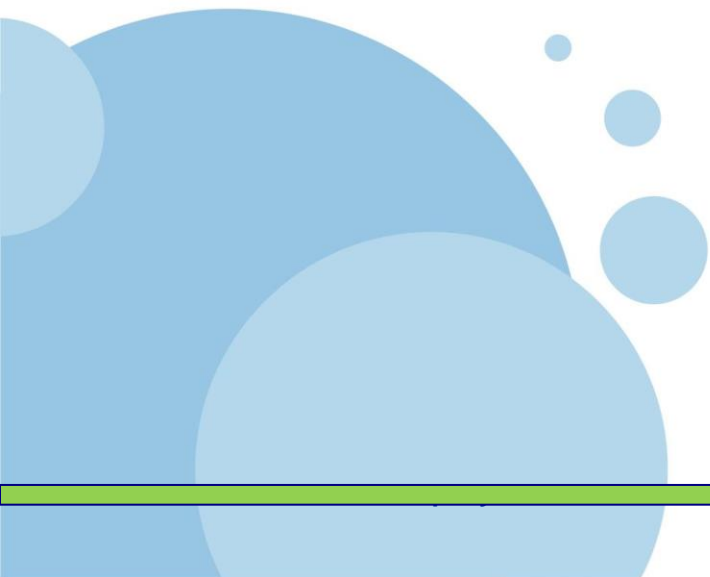

- ES ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่ผู้ใช้ในการให้คำแนะนำที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ
- ซึ่งรวบรวมมาจากสาขาวิชาที่ต้องการความเชี่ยวชาญไว้ในฐานความรู้ (Knowledge base)
- และโปรแกรมจะดำเนินการเมื่อมีการป้อนข้อมูลโดยผู้ใช้ในลักษณะการถามตอบและประมวล คำตอบจากผู้ใช้ป้อนเข้าไปเพื่อหาข้อสรุปหรือคำแนะนำที่ต้องการ
- ES เป็นสาขาหนึ่งของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) ซึ่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการเลียนแบบการเรียนรู้และพฤติกรรมการให้เหตุผลของมนุษย์

- ความหมายของระบบผู้เชี่ยวชาญ
  - หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่แสดงความสามารถได้เหมือนกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ หรือในงานเฉพาะอย่าง (ทักษิณา สนวนานนท์, 2539 : 99)
  - เป็นระบบโปรแกรมใช้งานซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของกระบวนการในการให้เหตุผล และให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำแนะนำแก่ผู้ที่ต้องตัดสินใจ(ประสงค์ ปราณีตพลกรังและคณะ, 2541:243)
  - หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ให้คำปรึกษาที่ลอกเลียน กระบวนการใช้เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญในสาขาความรู้ นั้น (ณัฐพันธ์ เบจรรันนทน์ และคณะ, 2545:169)

● **หน้าที่ของ ES**

- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรู้หรือความชำนาญแก่ผู้ใช้โดยทั่วไป
- การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เชี่ยวชาญ ในการศึกษาสถานการณ์ โดยการรวบรวมสารสนเทศ การสังเกตหรือประเมินสถานการณ์ รวมทั้งการแนะนำในการจัดการ
- ทดแทนผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้ฐานความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่สามารถหาผู้เชี่ยวชาญได้

- ตัวอย่างของ **ES** ที่นำไปใช้ในงานด้านต่าง
  - ด้านการแพทย์ การให้คำแนะนำแก่หมอในการสั่งยาปฏิชีวนะให้คนไข้ ซึ่งต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น ประวัติการเจ็บป่วยของคนไข้ แหล่งติดเชื้อ ราคาของยา
  - ด้านการผลิต การให้คำแนะนำแก่โรงงานในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การกำหนดตารางการผลิต การใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมที่สุด
  - ด้านธรณีวิทยา ให้คำแนะนำแก่นักธรณีในการวิเคราะห์ดินและน้ำมัน เพื่อพิจารณาในการขุดเจาะน้ำมัน
  - ด้านกระบวนการทำงานของบริษัทบัตรเครดิต ใช้ **ES** ช่วยในกระบวนการทำงานตั้งแต่การประมวลการสมัครของลูกค้า การอนุมัติเครดิต การรวมบัญชีที่ค้างชำระเกินกำหนด **ES** ที่ใช้ในระบบนี้ว่า **Authorization Assistant** และทำให้บริษัทประหยัดเงินได้หลายล้านดอลลาร์ในแต่ละปี (Haag et al., 2001)

- ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ การออกแบบ **ES** มาสำหรับช่วยบริษัทที่ทำธุรกิจกับต่างประเทศในการทำสัญญาต่างประเทศต่าง ๆ และใช้เป็นเครื่องมืออบรมพนักงานให้ความรู้และทักษะในความซับซ้อนของการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น (Haag et al., 2001)
- ด้านการค้าระหว่างประเทศ บริษัทที่ติดต่อกับกลุ่มประเทศ **NAFTA** ต้องเผชิญปัญหาเกี่ยวกับภาษีและกฎระเบียบที่สลับซับซ้อนสำหรับสินค้าต่าง ๆ ตลอดจนความเข้มงวดในเรื่องพิธีศุลกากร และการกำหนดโทษของการฝ่าฝืนค่อนข้างรุนแรง ดังนั้นความเสี่ยงในการทำการค้ากลุ่มประเทศดังกล่าวจึงค่อนข้างสูง บริษัทต่าง ๆ จึงได้อาศัย **ES** สำเร็จรูปที่ชื่อว่า “Origin” เป็นเครื่องมือช่วยในการให้คำแนะนำในเรื่องกฎระเบียบต่าง ๆ
- ด้านธุรกิจการบริการ มีการนำระบบผู้เชี่ยวชาญไปใช้ทางด้านธุรกิจเป็นจำนวนมาก เช่น การนำระบบผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการบำรุงรักษาระบบการจ่ายไฟฟ้า ระบบนี้จะทำงานแบบออนไลน์ คือ เมื่อมีความผิดปกติของการจ่ายไฟฟ้าเกิดขึ้นที่จุดใดจุดหนึ่ง ระบบผู้เชี่ยวชาญจะทำการค้นหาเส้นทางจ่ายกระแสไฟฟ้าใหม่ไปยังจุดที่เกิดปัญหา เพื่อให้จุดที่ต้องการงดการจ่ายไฟฟ้ามีพื้นที่น้อยที่สุด

องค์ประกอบของ ES

- ฐานความรู้ (Knowledge base) ซึ่งเก็บรวบรวมกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (rules) ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- โปรแกรมที่จะนำฐานความรู้ไปใช้เพื่อพิจารณาเสนอแนะแก้ปัญหาหรือเป็นโครงสร้างการตัดสินใจ (Inference engine) โดยจะให้เหตุผลต่างๆเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะแก่ผู้ใช้
- อุปกรณ์ช่วยในการอธิบาย(Explanation facility) อุปกรณ์ช่วยในการอธิบายช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ
- อุปกรณ์ในการหาความรู้ (Knowledge acquisition facility) เป็นอุปกรณ์ในการรวบรวมและเก็บความรู้ที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ
- การเชื่อมโยงกับผู้ใช้(User interface) เป็นการทำให้การพัฒนาและการใช้ IS ทำได้ง่ายขึ้น ปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ซึ่งผู้ใช้สามารถนำไปช่วยในการสร้าง ES โดยใช้รูปภาพที่ผู้ใช้ต้องการ เช่น จะใช้เมนูแบบฟอร์ม เป็นต้น

MIS

4132101

2.8 Neural Networks

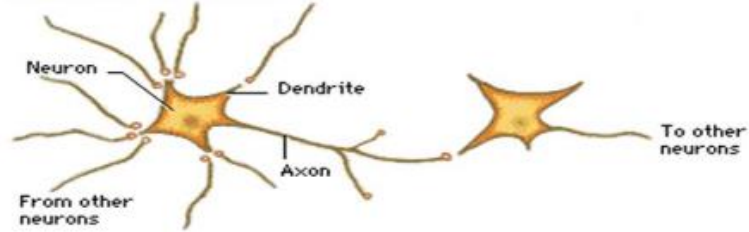
- เป็นระบบปัญญาประดิษฐ์ประเภทหนึ่งซึ่งมีความสามารถในการเรียนรู้
- ถูกออกแบบมาเหมือนสมองมนุษย์ (Haag et al., 2000) Neural Networks จะเรียนรู้แบบแพทเทิร์น (Pattern) และความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ

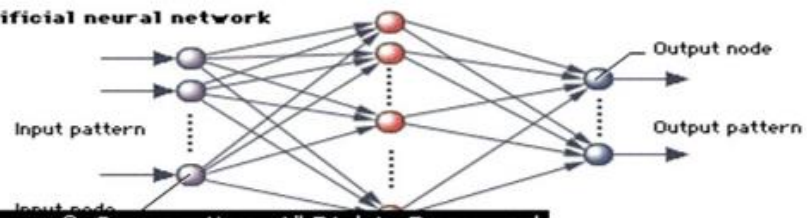
● ความสามารถของ Neural Networks

- ความสามารถในการดั่งสารสนเทศ แม้ว่า neural nodes มีปัญหาขัดข้อง
- ปรับปรุงข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อให้ได้สารสนเทศใหม่อย่างรวดเร็ว
- ความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์ และแนวโน้มต่างๆ จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ได้
- ความสามารถในการค้นหาความสลับซับซ้อนมาก แม้ว่าจะไม่มีสารสนเทศที่ช่วยในการแก้ปัญหาอย่างครบถ้วน

Neural connections in animals

Artificial neural network

- ตัวอย่างการใช้งาน
  - การนำ **Neural Networks** มาใช้ในการตรวจหาวัตถุระเบิดในกระเป๋า ผู้โดยสารที่ขึ้นเครื่องบิน (Haag et al., 2000)
  - บริษัทธุรกิจหลายแห่ง เช่น **General Motors, Blockbuster,** และ **Kraft** ได้ใช้ซอฟต์แวร์ **Neural Networks** เพื่อช่วยในการหารูปแบบที่ช่วยในการวิเคราะห์แนวโน้มการขายให้ดีขึ้น โดยใช้พฤติกรรมในอดีตของลูกค้าและการซื้อขายจริงในปัจจุบันประกอบกันเพื่อทำนายถึงรูปแบบการซื้อในอนาคต (Haag et al., 2000)
  - บริษัทโรงงานไฟฟ้าได้ใช้ **Neural Networks** ในการหารูปแบบการใช้กระแสไฟฟ้า เพื่อจะได้วิเคราะห์โครงสร้างในอนาคต ก่อนหน้านี้นี้บริษัทเหล่านี้เคยใช้สมการถดถอยแบบพหุ (Regression) และแต่ละคำตอบจำเป็นจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ (Haag et al., 2000; O'Brien, 1999; Laudon & Laudon, 2001)

MIS

4132101

2.9 Genetic Algorithm (GA)

- เป็นซอฟต์แวร์ของระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เลียนและกระบวนการของสิ่งมีชีวิตที่ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยในการให้ค่าและนำที่ดีกว่า
- **Genetic Algorithm** จะเหมาะสมในการใช้กับการตัดสินใจซึ่งมีคำตอบได้หลายพันล้านคำตอบ แต่ละคำตอบจำเป็นจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ

- ตัวอย่างการใช้งาน

- แผนกจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยรัฐนิวยอร์ก ได้พัฒนา Genetic Algorithm ในการวาดรูปผู้ต้องสงสัยจากการให้ปากคำของพยาน
- บริษัท US WEST ได้ใช้ Genetic Algorithm ในการคิดรูปแบบการวางสายเคเบิลใยแก้วในเครือข่ายซึ่งมีจุดติดต่อกถึง 100,000 จุด GA สามารถออกแบบได้เป็นล้านแบบ และเลือกรูปแบบที่จะใช้สายเคเบิล ให้น้อยที่สุด บริษัท US WEST จะต้องใช้เวลาประมาณ 2 เดือน หากใช้ผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบดังกล่าว แต่การใช้ GA ทำให้บริษัทใช้เวลาเพียง 2 วัน ทำให้ประหยัดได้ถึง 1 – 10 ล้านดอลลาร์ต่อครั้งที่ใช้งาน

เปรียบเทียบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ประเภทต่าง ๆ

ระบบAI	ชนิดปัญหา	หลักการ	สารสนเทศเบื้องต้นที่ใช้
Expert System	ใช้วินิจฉัยปัญหา ระบุปัญหา	กลยุทธ์ของผู้เชี่ยวชาญ	ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ
Neural Network	จัดกลุ่มปัญหา การพยากรณ์	สมองมนุษย์	การรับรู้ด้านรูปแบบ (Acceptance patterns)
Genetic Algorithms	ทางเลือกที่ดีที่สุด	วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต	ชุดทางเลือกที่เป็นไปได้

MIS

4132101

บทสรุป

ประเภทของการจัดแบ่ง	ลักษณะของสารสนเทศที่จัดแบ่ง
1. จัดแบ่งตามวิธีการได้มาของสารสนเทศ	1.1 สารสนเทศแบบเป็นทางการ 1.2 สารสนเทศแบบไม่เป็นทางการ
2. จัดแบ่งตามแหล่งที่ได้มาของสารสนเทศ	2.1 สารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายนอก 2.2 สารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายใน
3. จัดแบ่งตามกรอบของเวลาที่สัมพันธ์กับสารสนเทศ	3.1 สารสนเทศที่เป็นประวัติศาสตร์ 3.2 สารสนเทศเพื่อการวางแผน 3.3 สารสนเทศเพื่อการควบคุม
4. จัดแบ่งตามวิธีการประมวลผลที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์	4.1 สารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลแบบ Batch 4.2 สารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลแบบ Interactive 4.3 สารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลแบบ On Line
5. จัดแบ่งตามโครงสร้างขององค์กร	5.1 ระบบสารสนเทศของหน่วยงานย่อย 5.2 ระบบสารสนเทศของทั้งองค์กร 5.3 ระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กร
6. จัดแบ่งตามหน้าที่ของในองค์กร	6.1 สารสนเทศเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีในองค์กร และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับการเงิน สารสนเทศเกี่ยวกับการตลาดและ สารสนเทศเกี่ยวกับการผลิต เป็นต้น
7. จัดแบ่งตามการให้การสนับสนุนของระบบสารสนเทศ	7.1 ระบบสารสนเทศแบบประมวลรายการ 7.2 ระบบสารสนเทศแบบรายงานเพื่อการจัดการ 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจ

MIS

4132101

คำถามทบทวน

- โครงสร้างของระบบสารสนเทศแบ่งตามการใช้สารสนเทศ แบ่งออกเป็นกี่ระดับ อะไรบ้าง
- หน้าที่ของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารมีอะไรบ้าง จงอธิบาย
- **GDSS** สามารถแบ่งได้กี่ประเภท มีอะไรบ้าง
- ปัญญาประดิษฐ์ (**AI**) หมายถึงอะไร
- **AI** แบ่งออกเป็นกี่สาขา อะไรบ้าง
- ระบบผู้เชี่ยวชาญคืออะไร และมีความเหมือนหรือแตกต่างจาก **AI** อย่างไร
- จงอธิบายองค์ประกอบของระบบผู้เชี่ยวชาญว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง